

ÚjMűvészet

2017 április

ujmuveszet.hu

➤ Erős német akcentus: Baselitz ➤ Megint fotó: Budapest Fotófesztivál ➤ Block csoport: túl a látszaton ➤ Művészek rejtett ösvényei ➤ Helyszínek: műtermek, látogatók, rezidensek ➤

LÓSKA LAJOS

A *Látszat* címe a Block csoport március elejéről április közepéig a Budapest Galéria Lajos utcai épületében megtekinthető kiállításának. E talányos címet *Nagy Árpád Pika* egyik festményéről kölcsönözték, amelyen a világoskék háttérben elhelyezett vörös kanapé mögött egy csupasz férfi áll, a heverőn pedig ruhátlan nő ül, mégpedig úgy, hogy az őle, akár az újságfóton, egy körrel diszkrétén ki van takarva. Minden jel arra mutat, nem(csak) a szexről van itt szó, hanem valami másról. De akkor miről, kérdezzük tamáskodva? Pedig egyértelmű. A társadalmunkat jellemző, sok galibát okozó gyakori féltreértéskről. Summa summarum, a higgadt gondolkodás hiányára utal a tárlat címe.

A Lajos utcai kiállító barokk épületének kis terett-termet sok alkotó nem szereti különösebben, mivel, mint mondták, szétdarabolja az egységes kollekciót. Viszont csoportos bemutatás esetén ideális, mert minden résztvevő külön teret kaphat, rendezhet be magának.

A Block esetében is ez történt. Érdemes mellesleg azt is tudnunk, hogy a formáció tagjai, ha nem is túl gyakran,

Entérió: **HUBERT SIELECKI**
munkáival

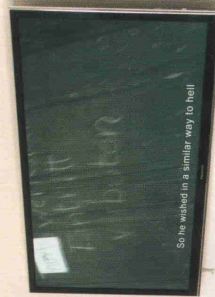

Foto: Bertényi Zsuzsa

Túl a látszaton

A Block csoport és barátai
Budapest Galéria, 2017. III. 7. – IV. 16.

de visszatekintő vendégek a Lajos utcában. Korábban, pontosan 2010-ben a német Fluss csoporttal közösen szerepeltek ugyanitt. E tradíciót folytatva most olyan osztrák művészekkel állítanak ki, akikkel néhány évvel ezelőtt közösen mutatkoztak be Bécsben.

A kapun belépve azonnal elkészíthetjük a nézőidést a földszinten. Az első teremben a mindenekelelt animációs és kísérleti filmmel foglalkozó *Hubert Sielecki* művei fogadnak bennünket. A műegyüttes egyik főszereplője a kis asztalkára helyezett, nyitott fémér füzetre könyvlapozást vetítő projektor (*Párbeszédkönyv*, 2014). Az installáció mellett egy monitoron a művész filmjei pörögnek, végeztél a kollekción négy kezeset ábrázoló színes fotó zárja. Sielecki a tárlaton szereplő azon kevesek egyike, akinek a következők teremben, *Uta Heinecke* festményeinek társaságában is vannak különböző karaktereket felvonultató ceruzarajzai (*Nevetők*, 1–9, 2017).

A MAMU-kiállításokon is gyakran jelen levő *Uta Heinecke* a néhány évvel korábban készült, oldottan festett falusi történetei után (*Alpesi téli*, 2009–2011; *Haiok és málnatagyi*, 2013), némiképpen moralizáló, nagyméretű, a new wave-et megidéző, expresszív, olajfestményekkel mutatkozik be (*Szomorú vagyok/Günther*, 2016).

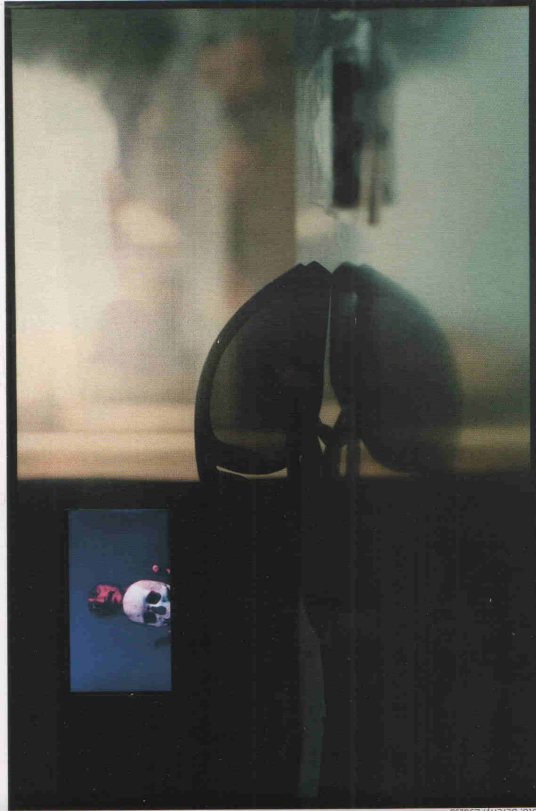

Foto: Bertényi Zsuzsa

A következők teremben *Nagy Árpád Pika* három képe foglal helyet a falakon. Pika korábbi, töpább színvilága után legújabb periódusában igen színes, némileg groteszk, szimbolikus-erotikus utalásokkal teli, figurális vásznakat fest. A tárlatnak címet adóról már szóltam, a másik kettő pedig mindennapi történeteket mesél el. A *Háromszög* (2016) című két asszony és egy férfi szerelmi háromszögét állítja eléánk, míg a *Jakuzzi* (2016) dészában ülő női és férfi figurája egy napjainkban divatos szórakozást jelenít meg gunyorosan. A festmények után *Josef Donner* nagy méretű, kollázs jellegű, írásos, betűket, szavakat és figurákat egyaránt tartalmazó plakátszerű munkáit nézhetjük meg. Közülük a leglátványosabb a koncentrikusan körbefutó vörös betűk között egy fekete szemüveges stílizált fejét megjelenítő *Elnézést kérünk* (2011) című. A földszinti teremort *Palkó Tibor* és *Sebestyén Zoltán* miniatűrű tárlatát zárják. Indulása idején formabontó és nagy figyelemet keltő paplanképei után *Palkó* visszatért a visszafogott, zöldes, drappos, fekete koloritú, klasszikus technikájú, talányos, szimbolikus női és férfi figurákhoz, portrékhoz. Ezek közül mutat be most négy darabot (*A jétek vídám birodalma*, 2016). Sebestyén Zoltán csillogó, világító, LED-világította dobozképei közül kiemelkedik

egy más karakterű, nem túl friss, de izgalmas és nagyon rejtélyes, enteriőrben elhelyezett portré. A mű tele van különböző tárgyakkal, tükröződésekkel, és van rajta egy a kompozícióba applikált kis monitor is, melyen fölünk a művész, kezében az elmulásra utaló koponyával (*Ónarckép*, 2013).

Az emeleten, az első helyiségben *Maria Temritschka* kiürült, lepusztult ipari épületbeisőket elénk táró, szűkszavú dokumentatív rajzai és festményei fogadnak,

ellenpontképp pedig *Gerlinde Thuma* szubjektív-nonfiguratív, sárga, fekete gomolygó színfelhői következnek (*Tér. Sárga 1*, 2016). Külön figyelmet érdemelnek a csoport legfiatalabb tagjának, *Toskovics Évának* a light boxai. Ha az emlékezetem nem csal, nagyobb kiállításon 2010-ben ugyanitt szerepelt először a Block-tagokkal közösen, abban az időben még festményekkel. A *Babonadobozok*-sorozat (2016) egyes tagjai különböző történeteket mesélnek el mini képernyőiken, mellettük a filmek egy-egy motívuma látható apró festményeken. A *Kiber édenen* (2016) dobozképernyőjén a kozmosz, a világátlátszó villogó és örvénylik, miközben tüsszöklirpelés hallatszik. A felső részt *Nagy István* munkái zárják. Nagy pályája elején Malevics fekete négyzetét idéző monokróm fekete, formázott vászon kompozíciókat készített,

majd képinstallációk következtek, továbbá különböző tükröbjekték, végeztél a személyiséget elitároló maszkok. A dobozok és a maszkos munkák közül egy-egy jellemző darab a jelen kiállítás is szerepel (*Szízioid*, 2009). Az utóbbi években viszont stílust váltott, elkezdett gesztus jellegű képeket festeni. A tépott fekete formákat felvonultató, lilás rózsaszín, nagy méretű *K. B. emlékére* (2017) a művész ezen újabb periódusának kifejező alkotása.

Az 1990-ben alakult csoport tagjainak mindégnyikét szinte indúlásuk óta ismerem. Bevalhatom tehát,

SEBESTYÉN ZOLTÁN:
Ónarckép, 2013.
fotó, videó, 101x152x16 cm

NAGY ISTVÁN:
K. B. emlékére, 2017,
akríl, vászon, 220x140 cm

Foto: Bertényi Zsuzsa

Hogy mi mihez fordul

Gémkapocs-kiállítás, másodoszr
 MÓDEM, Debrecen, 2017. II. 8. – V. 28.

EGED DALMA

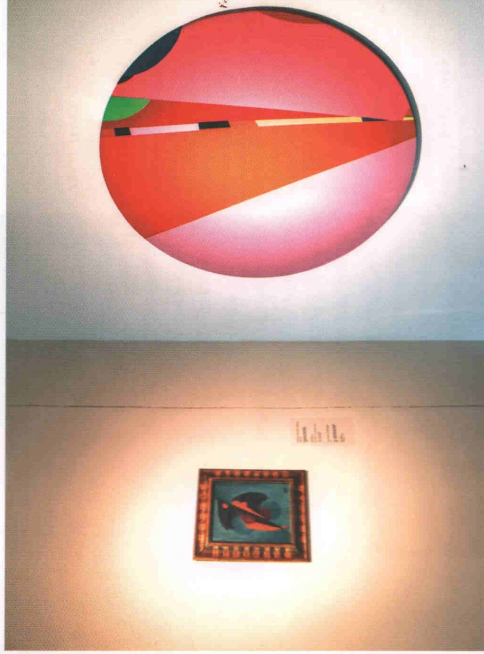
Egy olyan több ezer darabos kollekció, mint az Antal-Lusztig-gyűjtemény, régen kinőtte azt a dimenziót, hogy leltárszerűen bemutatva lehessen számba venni felépítését és minőségét. Ahhoz tehát, hogy mégis reprezentatív módon képviselje magát, más, alternatív szempontok szükségesek. A mostani tárlat válogatási elve hasonló, mint a tavalyi Gémkapocs-kiállításé: felkért kortárs képzőművészek, pályakezdő művészek, írók és költők válogattak az Antal-Lusztig-gyűjteményből, párhuzamokat keresve saját alkotásaikkal. Mivel a kiállítás anyaga a művészek választásának függvényeként alakult, a tárlat vállaltat is esetleges szeleket mutat fel a gyűjteményből, kikerülve így a vetőforró jellegű bemutatások szükségességét hiányosságait.

A címszereplő gémkapocs mint a tárlat szimbóluma előrevetíti, hogy ha nem is kizárólag a művek közötti kapcsolódási pontok, témák kerülnek központi szerepbe, de az olyan közös elemek, mint a színek, a hangulatok vagy a motívumok, mindenképpen a kiállított darabokkal egyenrangú elemekként szerepelnek. Ennek egyik jellegzetes példája a vitrinek mögé zárt olasz,

francia és spanyol patikaedények sora összevetve Lévay Jenő *Gyógyító edények 1.* című videóinstallációjával. Lévay olyan tárgyakat használ fel csendéletszerű videó beállításaihoz, melyek, miután maguk mögött hagyták használati értéküket, iparművészeti ritkaságokként funkcionálnak, akár csak a vitrin mögé került, a 16–18. századból való tégelyek. A műpár egyszerre mintaként mutatja a tárlat feladatát – a gyűjtemény egy darabjának előadását és újraforgatását –, és mint kész példa illusztrálja azt az archeológia és használati érték közötti szakadékot, amelyre Lévay videóinstallációja utal.

A tárlat dinamikusságát az adja, hogy a különböző műpárok más párokkal nagyobb tematikus blokkokká is összeállíthatnak. *Rippi-Rónai József* kontúraltan, passzellszerű festménye nemcsak közvetlen páriájával, *Szilágyi Teréz Eleménáris redukció* című képével, de a szobabelsőbből áradó melankolikus légtér révén rögtön *Tornyai János fengepart, alkony, kis hoteiszoba* és *Sóvárad* Valéria Neon című képeinek párosával is kapcsolódik. A két hoteiszobaszűrű színtér Tornyai és Sóvárad képein látható ellentétekből adódó feszültsége – az élenk és

komor színek, az otthonosságra utaló részletek és a kietlen belső, a félig eltakart kompozíció – csak erősítik ezt a négy képből áradó közös hangulatot.

MATTIS TEUTSCH JÁNOS:
 Kompozíció (lélekvirág), 1922.
 olaj, karton, 34x27 cm,
 Antal-Lusztig-gyűjtemény

KERESK GYÖNGYI:
 Iris, 2014, Spirituális kert-sorozat,
 akril, vászon, Ø 120 cm,
 Antal-Lusztig-gyűjtemény

Egy másik ilyen nagyobb tematikus blokk a tájképet mint műfajt tematizálja: *Nyerges Éva Dimenziók* című, valószínűleg mezőkre tagolt, bárnyifelhős atmoszférájú *Uliz Béla Felhős tó* című festményből indul ki, de ugyanúgy ide csatlakozhat még *Gályás Andrea*, akinek felhőtalanulmájai *Fényes Adolf* képére adható variációk.

A tájkép műfajában megnevezhető nézőpontváltást jól illusztrálja *Farkas István* hegyes, számtöföldes, vízparos festménye és *Kocsis Barbara* installációja közötti kontraszt. A két mű a látékp kérdését járja körül úgy, hogy azt szó szerint veszi: Farkas István lépépen ugyan egy kicsit borús, de harmonikus balatoni táj képe tűnik fel, Kocsis Barbara műven a látéket a lizztel, papiruszal és sertésbélllel elhomályosított vonatablak jelenti.

A hármas műcsoportosulásnak egy másik érdekes esete *Ilona Keserő Ilona* festménye körül alakult ki. A *Labirint 4.* című festmény színes, kacskaringós szalagjai mint dekoratív elemek közbönnék vissza *Kigyós Bor* ékszerinstallációján, és adják vizuális megjelölését Dobai Lili sorainak, hogy mi mihez fordul / hajlik merre gubancolódik / színesen szivarányosan / miként illeszkedik be / vagy

foto: Berényi Zsuzsa

MARIA TEMNITSCHKA:
 Az időben elveszteve, 16, 17, 18, 2011

hogy némi hiányérzet fogott el a jelenlegi érdekes és változatos anyag megtekintését követően. Nekem ugyanis hiányoznak a nagy, látványos, 1990 és a 2000 között épített téberendezésekhez hasonló munkák. Ez az évtized, amikor a festői-emocionális irányzatokkal szemben az intellektuális antiszkrétikus kifejezőmódok erősödtek meg a magyar művészetben, az installáció kora volt. Ebben az időszakban minden magára valamit adó művész téberendezéseket csinált. Samu Gézártól Bukta Irmén és Kicsiny Balázson át Deli Agnesig, Németh Ilonáig. A Block-tagok is ekkor építettek főleg leselejtezett, talált tárgyakból stílusosan a dadára vagy az arte poverára visszavezethető installációikat. Közülük szeretnék néhányat megemlíteni. Az első jelentős projektjük a Jászberényi Alkotás Galériában bemutatott *Még mindig kívül* című téberendezés volt. A békéscsabai I. Kelet-Európai Kultúrbörzén

Részlet a kiállításon
UTA HEINECKE festményével

foto: Berényi Zsuzsa